

Lääkkeiden järkevän käytön edistäminen uudessa terveydenhuollon mallissa

Liisa-Maria Voipio-Pulkki/Ulla Närhi
Terveyspalveluryhmä
Sosiaali- ja terveysministeriö

Mikä on uusi terveydenhuollon malli?

- Työ on vielä kesken
- Selvityshenkilöiden ehdotukset (Pöystin raportti 14.8.15). Ehdotuksia mm:
 - Aluejakojen perustuttava itsehallintoalueisiin. Alueiden perusteltu määrä noin 9–12
 - Itsehallintoalueet voivat oman palvelutuotannon lisäksi käyttää palveluiden tuottamiseen yksityisiä tai kolmannen sektorin palvelujen tuottajia sekä palveluseteliä. Kunnat ja kuntayhtymät eivät ole jatkossa palvelujen tuottajia.
 - Perustuslaista johtuen kunnilla ei voi olla rahoitusvastuuta itsehallintoalueiden toiminnasta. Tämän vuoksi valtion rahoitusvastuu on ensisijainen vaihtoehto.
 - Ehdotukset eivät sido poliittista päätöksentekoa tai virkavalmistelua

Sote-uudistus hallitusohjelmassa

- Sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistamisen tavoitteena on terveyserojen kaventaminen ja kustannusten hallinta
- Kuntaa suuremmat itsehallintoalueet
 - Alueita johtavat vaaleilla valitut valtuustot
 - Alueita on yhteensä enintään 19
 - Hallituksen päätös alueista lokakuussa
- Hallitus vahvistaa julkisen talouden kestävyyttä rakenteellisilla uudistuksilla
 - tavoitteena vähintään 4 miljardin euron taloudelliset vaikutukset
 - sote-uudistuksen osuus 3 mrd.

Sote-ratkaisun portaat

**Valinnanvapauden ja tuotannon
monipuolistuminen**

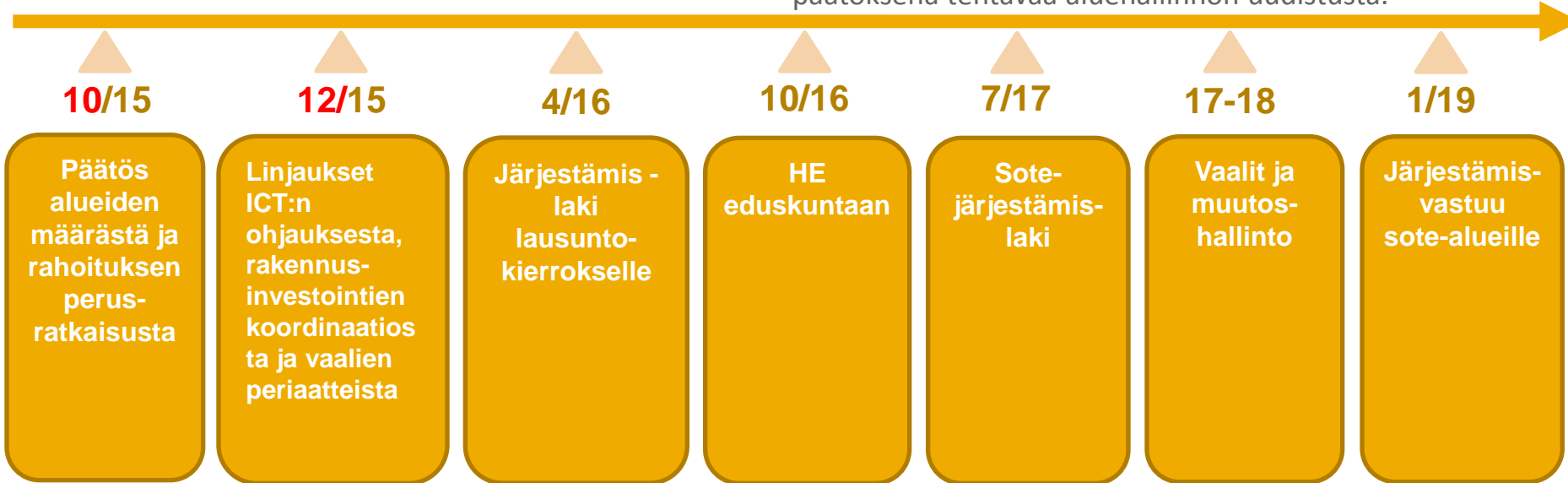
**Siirtyminen yksikanavaiseen
rahoitukseen**

**Julkisten sosiaali- ja terveyspalveluiden
integraatio ja rakenneuudistus**

Reformi: Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus

TAVOITE: Hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat ja kustannusten hallinta paranee.

KUVAUS: Sosiaali- ja terveydenhuolto siirretään kuntaa suurempien itsehallintoalueiden vastuulle. Järjestäjällä on vastuu siitä, että sosiaali- ja terveystoimet toimivat jatkossa sujuvana palvelukokonaisuutena. Uudistus tukee erillisenä päätöksinä tehtävää aluehallinnon uudistusta.

PÄÄTOIMENPITEET:

1. Integroidaan julkiset sote-palvelut ja uudistetaan järjestämisen rakenteet
2. Siirrytään yksikanavaiseen rahoitukseen
3. Lisätään valinnanvapautta ja monipuolistetaan tuotannon tapoja
4. Varmistetaan ICT:n, digitalisaation ja hyvien käytäntöjen koordinaatio sote-uudistuksen yhteydessä.

Lääkehuoltoa koskevat kirjaukset pääministeri Sipilän hallitusohjelmassa 1/2

- ” Vahvistetaan lääkehoidon kokonaisarviointia.”
 - osana ”Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaiken ikäisten omaishoitoa” -kärkihanketta
- ” Hallitus toteuttaa rationaalisen lääkehoidon toimeenpano-ohjelman, jonka tarkoituksena on parantaa potilaan kokonaisvaltaisen hoidon toteutumista, parantaa ihmisten toimintakykyä sekä luoda edellytykset kustannustehokkaalle lääkehoidolle niin potilaan kuin yhteiskunnan näkökulmasta.”
 - kuuluu rakennepoliittisiin uudistuksiin, osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta

Lääkehuoltoa koskevat kirjaukset pääministeri Sipilän hallitusohjelmassa 2/2

- Lääkekorvaussäästöt
 - Lääkekorvaukset
 - Lääkekorvauksiin kohdistetaan 150 milj. euron säästö julkiseen talouteen 2017 lukien.
 - Säästön voi toteuttaa esim. korottamalla merkittävästi alkuomaavastuuosuutta tai alentamalla korvausprosentteja tai muuttamalla korvattavuutta
 - Samassa yhteydessä selvitetään apteekkien hinnoittelujärjestelmän tarkistamista (reseptilääkkeet ja itsehoitolääkkeet)

Rationaalisen lääkehoidon toimeenpano-ohjelma

- Mitä toimeenpano-ohjelma tarkoittaa?
- Laaja aihe, koskettaa monia eri tahoja (esim. lääkkeen määrääjät, toimittajat, käyttäjät)
- Monilla tahoilla on jo käynnissä lääkehoidon rationaalisuuden parantamiseen liittyviä hankkeita, ohjelmia ym.
 - näiden hyödyntäminen, esim. sitominen yhteen toimeenpano-ohjelmaksi?

Apteekkitoiminnan ja muun lääkehuollon kehittäminen -työryhmän ehdotuksia (tammikuu 2015) 1/3

- Apteekin lisäpalvelujen tarjoaminen mahdollistetaan apteekkiluvalla - **ei tällä hetkellä jatkovalmistelussa**
- Laitosten lääkehuolto sisällytetään sote -alueiden järjestämispäätöksiä koskevaan ohjeistukseensa - **nousee esille sote-uudistuksen valmistelussa**
- Määritellään julkisten lääkehuoltopalvelujen sisältö ja tehdään tarvittavat muutokset lainsäädäntöön - **sisällytetäänkö palvelulupaukseen?**

Apteekkitoiminnan ja muun lääkehuollon kehittäminen -työryhmän ehdotuksia (tammikuu 2015) 2/3

- Lääkelakiin lisätään sairaala-apteekin tai lääkekeskuksen perustamista, toimiluvan muuttamista ja lopettamista koskevat tarkemmat säädökset - **valmisteltava osana sote-reformia**
- Substanssilainsäädännössä tai muussa ohjeistuksessa määritellään laitosten lääkehuoltopalvelujen sisältö, rakenne sekä rajanveto lääketukkukauppatoimintaan ja muihin Euroopan unionin säädöksiin - **valmisteltava osana sote-reformia**

Apteekkitoiminnan ja muun lääkehuollon kehittäminen -työryhmän ehdotuksia (tammikuu 2015) 3/3

- Avo- ja laitoshoidon lääkehuollon rajapinta: kotihoidolla tai palveluasumisyksiköllä voisi olla oma lääkekaappi akuuttien lääkehuoltoon liittyvien tilanteiden hoitamista varten. Lääkekaapin lääkkeiden käyttö sisältyisi asiakasmaksuun - **valmisteltava osana sote-reformia. nousee esille integraatiokysymyksenä**

Lääkkeiden järkevän käytön edistäminen uudessa terveydenhuollon mallissa (1/2)

- Jatkotyössä toteutetaan sekä hallitusohjelman että kehittämistyöryhmän ehdotuksia
 - mikä toimii uudessa mallissa
 - mikä on järkevää
 - huomioitava myös hallitusohjelman yleiset linjaukset esim. sääntelyn sujuvoittamisesta

Lääkkeiden järkevän käytön edistäminen uudessa terveydenhuollon mallissa (2/2)

- Riittääkö pelkkä informaatio-ohjaus?
- Insenttiivit lääkkeiden järkevän käytön edistämiseen uusille sote-alueille?
 - alueelliset lääkebudjetit, joissa pysymisestä palkitaan?
- Lääkeneuvottelukunta, joka seuraa lääkkeiden käyttöä avo- ja laitoshoidossa?
 - avohuollon peruslääkevalikoima?
- Lääkärien budjetit?
- Joku muu kuin taloudellinen kannuste?
- Toimenpiteitä pohditaan osana rationaalisen lääkehoidon toimeenpano-ohjelmaa